

مطالعات زبان و ادبیات

تهران - خرداد ۱۳۹۷

بررسی انواع شخصیت در رمان شاهزاده و گدا

دکتر سولماز مظفری، مهسا قاسمی

مدرس زبان و ادبیات فارسی دانشگاه فرهنگیان، شیراز، ایران
دانشجوی علوم تربیتی، گرایش آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان، شیراز، ایران

چکیده

داستان کودک و نوجوان هرچند از دیرباز مورد توجه نویسندگان بوده است، اما اوج توجه به آن را قرن بیستم دانسته اند. داستان کودک و نوجوان نیز همچون دیگر انواع ادبیات داستانی دارای عناصر خاصی است که پردازش هر کدام سبب غنای محتوایی اثر می گردد. یکی از داستان های کودک و نوجوان، «شاهزاده و گدا» اثر مارک تواین است که وی با شخصیت پردازی مستقیم و غیرمستقیم به صورت ترکیبی سعی در نشان دادن انواع شخصیت ها دارد. در این مقاله تحلیلی و توصیفی سعی بر این گردیده، مطابق با شواهد و مصادیقی یافت شده، انواع شخصیت در این رمان نوجوان مورد بررسی قرار گیرد و هر شخصیت به صورت مجزا توصیف شود.

کلید واژه ها: شخصیت، داستان، شاهزاده و گدا، مارک تواین

۱- مقدمه

داستان ها، رمان ها و سایر آثار ادبی را می توان از منظرهای گوناگونی مورد بحث و بررسی قرار داد. داستان عناصر مختلفی دارد که یکی از آن ها شخصیت است. در منابع گوناگون، تعریف های متعددی از شخصیت ذکر شده است. از جمله تعریف جمال میرصادقی در کتاب عناصر داستان که به این صورت است: «اشخاص ساخته شده ای (مخلوقی) را که در داستان (قصه، رمان، داستان کوتاه، و رمانس) و نمایشنامه و... ظاهر می شود، شخصیت می نامند.» (میر صادقی، ۱۳۹۴: ۱۲۲)

شخصیت از دیدگاه جمال میرصادقی، انواع مختلفی دارد. در یکی از تقسیم بندی ها که بر پایه ی ثبات شخصیت های داستان است، شخصیت ها به دو دسته ی ایستا و پویا تقسیم می شوند. در نوع دیگری از تقسیم بندی،